

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 05 sierpnia 2024 r.

WRPS-VI.431.2.22.2024.XX

Pani

XXXX XXXXXXXXXXXXX

Kierownik

**Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lipowcu Kościelnym**

06-545 Lipowiec Kościelny 213

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2024, kontrolerzy: xxxx xxxxxxxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxxx xxxxxx – starszy administrator, posiadające upoważnienia Wojewody Mazowieckiego, przeprowadzili w dniach od 3 do 17 czerwca 2024 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipowcu Kościelnym³.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, zwanej dalej ustawą, w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 3 czerwca 2024 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją 1/2024, określając zakres i termin jej przeprowadzenia.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Dalej Organ, Ośrodek, jednostka kontrolowana.

⁴ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – dalej ustawa, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów lub u.p.o.u.a.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie, pomimo uchybień ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipowcu Kościelnym w zakresie organizacji zadania oraz w przedmiocie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

I. Organizacja zadania

Jednostką realizującą zadanie w Gminie Lipowiec Kościelny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipowcu Kościelnym. Kierownikiem jednostki kontrolowanej od 1 stycznia 2019 r. jest Pani xxxx xxxxxxxx, zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ośrodek nie zatrudnia głównego księgowego, a obsługę finansowo-księgową jednostki kontrolowanej w ramach wspólnej obsługi zapewnia i prowadzi Urząd Gminy. W kwestii tej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, przyjęto Uchwałę Rady Gminy Lipowiec Kościelny z dnia 29 sierpnia 2017 r.⁵

Organizację wewnętrzną Ośrodka, strukturę organizacyjną, zasady działania oraz zakresy zadań, uprawnień i obowiązków pracowników określa regulamin organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Kierownika GOPS z 3 stycznia 2022 r.⁶ W regulaminie w § 6 ust. 1 pkt 4 wyodrębniono stanowisko ds. świadczeń, a w § 14 regulaminu określono zadania tego stanowiska.

Decyzje administracyjne wydawane z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego podpisywała Pani, a podczas Pani nieobecności w pracy inspektor ds. świadczeń, na podstawie imiennych upoważnień, udzielonych przez Wójta Gminy Lipowiec Kościelny.

Według sporządzonego na potrzeby kontroli wykazu pracowników⁷, zadania związane z prowadzeniem postępowań w sprawach z funduszu alimentacyjnego realizowały niżej wymienione osoby na podstawie imiennych upoważnień wydanych przez Wójta Gminy Lipowiec Kościelny, co jest realizacją art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów:

1. Pani xxxx xxxxxxxx – Kierownik GOPS – kontrolowane zadania realizuje od 1 stycznia 2019 r., w okresie podlegającym kontroli posiadała wielozadaniowe

---

⁵ Uchwała Nr xxxxxxxx Rady Gminy Lipowiec Kościelny z dnia xxxxxxxx r. w sprawie zorganizowania wspólnej obsługi finansowej jednostek organizacyjnych Gminy Lipowiec Kościelny.

⁶ Zarządzenie Nr xxxxxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipowcu Kościelnym z dnia xxxxxxxx r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipowcu Kościelnym.

⁷ Wykaz pracowników realizujących w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipowcu Kościelnym zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

upoważnienia⁸ wydane przez Wójta Gminy Lipowiec Kościelny m.in. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji,

2. Pani xxxxx xxxxxxxx – inspektor ds. świadczeń – kontrolowane zadania realizuje od 1 lutego 2019 r., w okresie podlegającym kontroli posiadała wielozadaniowe upoważnienia⁹ wydane na pisemny wniosek kierownika przez Wójta Gminy Lipowiec Kościelny, m. in. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z wyłączeniem wydawania decyzji. Od 6 lutego 2024 r. posiada również upoważnienie¹⁰ do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego w czasie nieobecności kierownika GOPS,
3. Pani xxxxx xxxxxxxxxx – inspektor ds. świadczeń - kontrolowane zadania realizowała od 17 stycznia 2019 r. do 31 stycznia 2024 r., posiadała upoważnienie¹¹ wydane na pisemny wniosek kierownika przez Wójta Gminy Lipowiec Kościelny do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z wyłączeniem wydawania decyzji.

Wieloosobowe upoważnienie Nr xxxxxxx z dnia xxxxxxx wydane dla Pani xxxxx xxxxxxx oraz Pani xxxxx xxxxxxxxxx wydano na podstawie art. 12 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, co było działaniem nieprawidłowym. Zgodnie z ustawą prawidłowo powinno wydać się je na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy. Ponadto powinno być wydane dla każdego pracownika oddzielnie. Z analizy dokumentacji wynika, że Kierownik GOPS wnioskowała do Wójta Gminy Lipowiec Kościelny o wydanie powyższego upoważnienia na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy.

---

⁸ Zarządzenie Nr xxxxxxx Wójta Gminy Lipowiec Kościelny z dnia xxxxxxx (obowiązujące do xxxxxxx) oraz Zarządzenie Nr xxxxxxx Wójta Gminy Lipowiec Kościelny z dnia xxxxxxx (obowiązujące od xxxxxxx) w sprawie udzielenia Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipowcu Kościelnym upoważnień do wydawania decyzji administracyjnych i wyznaczania osoby upoważnionej do dokonywania czynności w sprawach prawa pracy.

⁹ Zarządzenie Nr xxxxxxx Wójta Gminy Lipowiec Kościelny z dnia xxxxxxx w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego (obowiązujące do xxxxxxx). oraz Zarządzenie nr xxxxxxx Wójta Gminy Lipowiec Kościelny z dnia xxxxxxx w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego (obowiązujące od xxxxxxx).

¹⁰ Zarządzenie Nr xxxxxxx Wójta Gminy Lipowiec Kościelny w dnia xxxxxxx w sprawie udzielenia pracownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipowcu Kościelnym upoważnień do wydawania decyzji administracyjnych i prowadzenia postępowań w czasie nieobecności kierownika.

¹¹ Zarządzenie Nr xxxxxxx Wójta Gminy Lipowiec Kościelny z dnia xxxxxxx w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: WPS-VI.9421.2.6.2022 przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania upoważnień do realizacji m.in. świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wskazując prawidłową treść i podstawę prawną oraz zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień w zakresie wskazanym w piśmie. Pomimo tego jednostka kontrolowana do 2024 r. nie podjęła działań w celu wyeliminowania uchybienia w udzielonych upoważnieniach.

Pracownicy merytoryczni otrzymali do wiadomości, realizacji i stosowania aktualne zakresy obowiązków, w których określono realizację kontrolowanych zadań.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W okresie świadczeniowym 2022/2023 do Ośrodka wpłynęło 28 wniosków o przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 24 przypadkach wydano decyzje przyznające świadczenie z funduszu alimentacyjnego, natomiast w 4 przypadkach decyzje o umorzeniu postępowania w związku z wycofaniem wniosku przez wnioskodawcę. Ponadto wydano 6 decyzji uchylających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 7 decyzji zmieniających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 4 decyzje zmieniające wysokość świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” oraz 3 decyzje o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 (do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 3 czerwca 2024 r.) do Ośrodka wpłynęło 15 wniosków. Wydano 15 decyzji przyznających, a następnie 4 decyzje uchylające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Do dnia kontroli Organ rozpatrzył wszystkie złożone wnioski o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontroli poddano losowo wybrane akta 21 postępowań z okresu podlegającego kontroli, w przedmiocie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 17 postępowań z okresu świadczeniowego 2022/2023 oraz 4 postępowania z okresu świadczeniowego 2023/2024. W skontrolowanych sprawach wydano 33 decyzje w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym: 20 decyzji przyznających prawo do

świadczeń¹², 4 decyzje zmieniające¹³ (w tym 3 zmieniające wysokość świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” w związku ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny), 6 decyzji uchylających¹⁴, 2 decyzje o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń¹⁵ wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz 1 decyzję umarzającą¹⁶ postępowanie w związku z wycofaniem wniosku przez wnioskodawcę.

Wszystkie wnioski w kontrolowanym okresie złożono w formie papierowej. Nie odnotowano spraw, w których odmówiono prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Nie stwierdzono również przypadków zmiany wysokości przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w związku ze zmianą wysokości zasądzonych alimentów, stosownie do art. 29 ustawy oraz prowadzenia sprawy, w której nastąpił zgon wnioskodawcy. Nie odnotowano przypadku umieszczenia osoby uprawnionej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie ani osoby uprawnionej, która zawarła związek małżeński.

Postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego każdorazowo wszczynano na wniosek, który zawierał informacje określone w § 2 pkt 1-8 rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 lipca 2017 r.¹⁷, obowiązującego do 13 lipca 2023 r. Po ww. dacie wniosek zawierał informacje, które zostały określone w § 2 pkt 1-8 rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lipca 2023 r.¹⁸

Wnioski zostały opatrzone pieczęcią oraz datą wpływu do Ośrodka i numerem z rejestru. Do wniosków dotyczących ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcy dołączyli wszystkie wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia lub inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia. We

---

¹² Decyzje administracyjne nr: xxxxxxxx z dnia xxxxxx, xxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx, xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx, xxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx, xxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx, xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx, xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx

¹³ Decyzje administracyjne nr: xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx

¹⁴ Decyzja administracyjna nr: xxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxxxxx

¹⁵ Decyzje administracyjne nr: xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx

¹⁶ Sprawa zakończona wydaniem decyzji administracyjnej nr xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxx

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. poz. 1467).

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. poz. 1341).

wszystkich ww. wnioskach znajdowały się dane członków rodzin tj.: imię i nazwisko, data urodzenia, adres zamieszkania, stan cywilny, płeć, numer PESEL. Zawarte w nich oświadczenia i pouczenia były podpisane przez wnioskodawców. W każdym przypadku, wnioskodawcy złożyli oświadczenie o przekazaniu organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne o wszelkich znanych mu informacjach niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu.

We wszystkich sprawach do wniosku dołączono także oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny. W 4 na 21 spraw ww. oświadczenia zostały wypełnione nieprawidłowo, tj.: w 3 sprawach wskazano oprócz osób zobowiązanych do alimentacji także dane dłużnika¹⁹, w 1 sprawie wskazano dodatkowo dane dłużnika i wnioskodawcy²⁰. Zgodnie z treścią oświadczenia należy wskazać wyłącznie osoby zobowiązane do alimentacji w dalszej kolejności inne niż dłużnik alimentacyjny, tj. dziadków osób uprawnionych.

W tych przypadkach zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego należało pisemnie wezwać wnioskodawców do poprawienia wniosków lub uzupełnienia wniosków pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.

Przed wydaniem decyzji, zgodnie z wymogami art. 15a ust. 1 ustawy jednostka kontrolowana weryfikowała dane wnioskodawców i ich członków rodzin w rejestrze PESEL, Centralnej Bazie Beneficjentów (CBB), w Centralnym Wykazie Ubezpieczonych (CWU). Ponadto pozyskiwano informacje z systemów informatycznych Ministerstwa Finansów (MF), Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG), Aplikacji Centralnej Rynku Pracy, KRUS oraz weryfikowano dane w Systemie Informacji Oświatowej MEN. W 3 sprawach²¹ weryfikacje MEN pozyskano przed wypłatą świadczenia, ale po wydaniu rozstrzygnięcia, co było działaniem nieprawidłowym. Zgodnie z art. 15a ust. 1 ustawy wszelkie weryfikacje powinny być przeprowadzane przed wydaniem decyzji. W kontrolowanych postępowaniach nie prowadzono spraw, w których osoba uprawniona do świadczenia z funduszu alimentacyjnego była osobą niepełnosprawną, wobec powyższego nie było konieczności weryfikowania orzeczeń o niepełnosprawności lub

---

¹⁹ Sprawy zakończone wydaniem decyzji administracyjnych nr: xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx

²⁰ Sprawa zakończona wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx r.

²¹ Sprawy zakończone wydaniem decyzji administracyjnych nr: xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx

stopnia niepełnosprawności w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności.

Oprócz weryfikacji do wniosków dołączono (odpowiednio do sprawy) niezbędne dokumenty takie jak: zaświadczenia lub oświadczenia o uzyskanym dochodzie, PIT-11, kopie umów o pracę, kopie świadectw pracy, oświadczenia o posiadaniu gospodarstwa rolnego.

Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Kwoty świadczeń przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat lub starsze – do ukończenia 25 lat, jeżeli uczyło się w szkole lub w szkole wyższej.

Prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego. W 18 sprawach prawo ustalono na cały okres świadczeniowy, natomiast w 2 sprawach²² na okres krótszy niż świadczeniowy. W pierwszej sprawie przyznanie prawa do świadczenia nastąpiło od 1 grudnia 2022 r., tj. od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do jednostki kontrolowanej. W drugiej sprawie prawo do świadczenia przyznano do 31 sierpnia 2023 r., z uwagi na brak kontynuacji nauki w szkole wyższej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawano osobom uprawnionym, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał miesięcznie kwoty 900 zł w okresie świadczeniowym 2022/2023, natomiast w okresie świadczeniowym 2023/2024 kwoty 1209 zł.

Ustalono, że dochody rodzin w przeliczeniu na jednego członka wyliczono prawidłowo w oparciu o właściwy rok bazowy z uwzględnieniem dochodów uzyskanych, utraconych, wysokości należnych podatków, ulg na dzieci, składek społecznych, składek zdrowotnych oraz innych dochodów niepodlegających opodatkowaniu.

Wszystkie badane sprawy załatwiano terminowo, licząc od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy oraz art. 35 § 1 k.p.a.

W trzech sprawach w trakcie trwania okresu świadczeniowego wystąpiła zmiana sytuacji dochodowej rodziny (w dwóch²³ sprawach było to podjęcie zatrudnienia przez członka rodziny, natomiast w jednej²⁴ podjęcie oraz utrata zatrudnienia). Powyższe zmiany spowodowały, że w rodzinie mającej do tej pory przyznane świadczenia w pełnej wysokości

---

²² Sprawy zakończone decyzją administracyjną nr: xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx dnia xxxxxxxxxxxx

²³ Decyzje administracyjne nr: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx

²⁴ Decyzje administracyjne nr: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx

należało przyznać świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, natomiast w jednej, na skutek utraty dochodów również zmienić przyznane świadczenie z zastosowaniem mechanizmu „złotówka na złotówkę” na świadczenie w pełnej kwocie. Ustalono, że w powyższych sprawach prawidłowo obliczono dochód rodziny oraz prawidłowo zastosowano mechanizm „złotówka za złotówkę”. W uzasadnieniu decyzji zmieniających wysokość przysługującego świadczenia zawarto analizę dochodów rodziny i przedstawiono czytelny i przejrzysty sposób wyliczenia dochodu oraz kwot przekroczenia kryterium dochodowego. Ponadto wskazano wysokość świadczeń przysługujących na podstawie art. 9 ust. 2 i 2b.

W 6 skontrolowanych sprawach przed upływem końca okresu świadczeniowego Ośrodek uchylił prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 5 sprawach²⁵ nastąpiła zmiana sytuacji dochodowej, która spowodowała, że osobie mającej do tej pory przyznane świadczenie należało uchylić prawo do świadczenia w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. W 4²⁶ z ww. spraw strona wniosła o uchylenie decyzji przyznającej.

Ustalono, że w powyższych sprawach prawidłowo obliczono dochód rodziny a wysokość świadczenia przysługującego osobom uprawnionym była niższa niż 100 zł i nie mogła być zastosowana zasada „złotówka za złotówkę”.

W 1 sprawie²⁷ powodem uchylenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego było umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. W sprawie tej na mocy postanowienia sądu od 18 listopada 2022 r. dziecko świadczeniobiorczyni zostało umieszczone w pieczy zastępczej. Ośrodek decyzją z 24 listopada 2022 r. uchylił decyzję przyznającą świadczenia oraz zmienił kwotę świadczenia za okres od 1 do 18 listopada 2022 r. na kwotę 300 zł, a także odmówił od 19 listopada 2022 r. dalszej wypłaty świadczeń, co było działaniem nieprawidłowym. Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy zmiany w wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego dokonuje się tylko w przypadku zmiany w wysokości zasądzonych przez sąd alimentów. Ponadto, co do zasady przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie przewidują możliwości podzielności świadczeń. Wobec powyższego świadczenie za listopad 2022 r.

---

²⁵ Sprawy zakończone wydaniem decyzji nr: xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx

²⁶ Sprawy zakończone wydaniem decyzji nr: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx r., xxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx,

²⁷ Sprawa zakończona wydaniem decyzji nr: xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxx

powinno się wypłacić w pełnej kwocie 500 zł, natomiast od grudnia 2022 r. uchylić decyzję przyznającą. Wobec powyższego w listopadzie powstała niedopłata na kwotę 200 zł.

W powyższych postępowaniach nie stwierdzono nienależnie pobranych świadczeń.

W decyzjach uchylających orzekano jednocześnie o uchyleniu przyznanego świadczenia oraz o odmowie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ponadto decyzja uchylająca z 24 listopada 2022 r. zawierała również zapis o zmianie wysokości świadczenia. Decyzja uchylająca powinna rozstrzygać wyłącznie o uchyleniu decyzji, gdyż jest to wyłącznie uchylenie nabytego wcześniej prawa. Wobec powyższego, w decyzjach uchylających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego należało ograniczyć się wyłącznie do zapisu „uchylić decyzję nr (...) z dnia (...)”.

W 2 sprawach²⁸ w wyniku zmiany wysokości świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego w styczniu 2023 r. powstała nadpłata w wypłaconych świadczeniach. W tych sprawach pomimo, że świadczeniobiorcy dobrowolnie wnieśli o wydanie decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, to Organ winien był wydać przedmiotowe decyzje, na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy. W decyzjach prawidłowo ustalono okres i kwotę świadczenia podlegającą zwrotowi oraz określono, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z odsetkami za opóźnienie, co jest zgodne z art. 23 ust. 1 b i ust 7 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Nie poinformowano natomiast, że nienależnie pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji, o czym stanowi art. 23 ust. 6 ww. ustawy. W powyższych decyzjach, na podstawie art. 107 § 4 k.p.a., odstąpiono od uzasadnienia decyzji, co było działaniem nieprawidłowym. Powyższe decyzje powinny zawierać uzasadnienie prawne i faktyczne, pomimo, że w sprawie strona wyraziła zgodę na wydanie tej decyzji. Strony dokonały zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wraz z odsetkami za opóźnienie, których wysokość została ustalona na dzień dokonania spłaty.

We wszystkich skontrolowanych przypadkach zasadnie uchylano i zmieniano prawo do świadczeń oraz stwierdzano nienależnie pobrane świadczenia.

Decyzje administracyjne w sprawach świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydano w jednostce kontrolowanej zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. Decyzje zawierały oznaczenie organu właściwego, tj. Wójta Gminy Lipowiec Kościelny, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby

---

²⁸ Decyzja administracyjna nr: xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx

- w 4 decyzjach uchylających³², w których odstąpiono od uzasadnienia nie powołano art. 107 § 4 k.p.a. Powołano natomiast art. 108 k.p.a., dotyczący natychmiastowej wykonalności decyzji, pomimo uregulowania tej kwestii w art. 20 ust. 2 ustawy;
- w decyzjach uchylających przywołano przepisy ustawy, które w tych sprawach nie miały zastosowania, a w tym art. 10 ust. 1, art. 15, art. 18 ust. 1, art. 19, art. 20;
- w decyzjach nie przywołano szczegółowych, odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych przywołanych przepisów, tj. ustęp, punkt, litera, tiret. W podstawie prawnej decyzji przyznających powoływano cały art. 20 ustawy bez podania odpowiedniej jednostki redakcyjnej mającej zastosowanie w sprawie, tj. art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w podstawie prawnej decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń przywołano cały art. 23 ustawy, w podstawie prawnej decyzji uchylających, w których powodem do uchylecia było uzyskanie dochodu i przekroczenie kryterium dochodowego wskazano cały art. 2 oraz cały art. 24 ustawy. W decyzjach tych prawidłowo powinno się przywołać art. 24 ust.1 ustawy. Zgodnie z art. 107 k.p.a. prawidłowa podstawa prawna decyzji administracyjnej powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które stanowią podstawę jej wydania. W sytuacji, gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów, oraz punktów to należy wskazać ten, który znajduje zastosowanie w danej sprawie, bowiem w przeciwnym przypadku będzie to naruszało wymóg dokładnego podania podstawy prawnej;
- w decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń przywołano przepisy ustawy, które w rozpatrywanych sprawach nie miały zastosowania, a w tym art. 1a, art. 15, art. 18 oraz art. 27 ust. 8.

Skontrolowane decyzje poza dwiema, o których mowa niżej, doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

---

³² Sprawy zakończone wydaniem decyzji nr: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx,

Dwie decyzje³³ zostały nieprawidłowo doręczone stronom postępowania, ponieważ na potwierdzeniu odbioru decyzji widniał jedynie podpis osoby odbierającej decyzję bez wskazania daty jej doręczenia, co jest niezgodne z art. 46 § 1 k.p.a.

Analiza kart zrealizowanych świadczeń wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 20 ust. 1 ustawy, zgodnie z harmonogramem wypłat stanowiącym załącznik do każdej decyzji przyznającej świadczenia z FA oraz zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych. Powyższe realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

1. Wieloosobowe upoważnienie Nr 29.2019 z dnia 15 lipca 2019 r. posiadało nieprawidłową podstawę prawną, ponieważ wydano je na podstawie art. 12 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Prawidłowo powinno być wydane na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy oraz oddzielnie dla każdego pracownika.
2. 4 oświadczenia wnioskodawców o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny, poza dziadkami osoby uprawnionej zarówno od strony matki jak i ojca zawierały także dane dłużnika alimentacyjnego, w tym w 1 oświadczeniu wskazano dodatkowo dane wnioskodawczynie, natomiast jednostka kontrolowana nie podejmowała działań w celu poprawienia oświadczeń przez wnioskodawców.
3. W 3 sprawach przed wydaniem rozstrzygnięcia nie weryfikowano danych w Systemie Informacji Oświatowych MEN.
4. W sprawie, w której umieszczono dziecko w pieczy zastępczej, nieprawidłowo uchylono decyzję i nie wypłacono świadczenia od 19 do 30 listopada 2022 r., w kwocie 200 zł.
5. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
  - w sentencji decyzji uchylających orzekano jednocześnie o uchyleniu przyznanego świadczenia oraz o odmowie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, natomiast w 1 z ww. decyzji również o zmianie wysokości świadczenia alimentacyjnego, zamiast wyłącznie o uchyleniu decyzji,

---

³³ Decyzje zmieniające oznaczone jako: xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

- w treści decyzji przyznających świadczenia nie powołano art. 20 ust. 2 ustawy, który nadaje decyzjom przyznającym świadczenie z funduszu alimentacyjnego klauzulę natychmiastowej wykonalności,
  - w podstawie prawnej 4 decyzji uchylających, w których odstąpiono od uzasadnienia decyzji, nie powołano 107 § 4 k.p.a. Powołano natomiast art. 108 k.p.a. dotyczący natychmiastowej wykonalności decyzji, pomimo uregulowania tej kwestii w art. 20 ust. 2 ustawy,
  - w 20 decyzjach administracyjnych nieprawidłowo oznaczono stronę postępowania i adresata decyzji. Stroną postępowania i adresatem decyzji nie była osoba uprawniona tylko jeden z rodziców, co jest niezgodne z art. 2 pkt 11 ustawy.
  - w podstawie prawnej decyzji przyznających, uchylających oraz o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń powoływano całe artykuły przepisów ustawy bez podania odpowiedniej jednostki redakcyjnej mającej zastosowanie w sprawie, lub powoływano przepisy niemające zastosowania,
  - w decyzjach o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeniach nie poinformowano strony, że nienależnie pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji, o czym stanowi art. 23 ust. 6 ww. ustawy.
6. Decyzje o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń nie zawierały uzasadnienia prawnego i faktycznego, w decyzjach tych odstąpiono od uzasadnienia na podstawie art. 107 § 4 k.p.a., co było działaniem nieprawidłowym.
7. Dwie decyzje nieprawidłowo doręczono stronie postępowania, ponieważ na potwierdzeniu odbioru decyzji widniał jedynie podpis osoby odbierającej decyzję bez wskazania daty jej doręczenia, co jest niezgodne z art. 46 § 1 k.p.a.

Za stwierdzone uchybienia w zakresie udzielonych upoważnień odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Lipowiec Kościelny, natomiast za uchybienia w pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipowcu Kościelnym oraz pracownicy realizujący kontrolowane zadania.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią kierownik do podjęcia następujących działań:

1. Udzielania indywidualnego dla każdego pracownika upoważnienia z uwzględnieniem prawidłowej podstawy prawnej, tj. art. 12 ust 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
2. Kompletowania dokumentacji spraw zgodnie z przepisami ustawy oraz obowiązującego rozporządzenia wykonawczego, a w razie stwierdzenia braków pisemnego wzywania do poprawienia lub uzupełnienia wniosków, w tym oświadczeń wnioskodawców o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji - pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.
3. Dokonywania, każdorazowo przed wydaniem rozstrzygnięcia, niezbędnych weryfikacji z Systemu Informacji Oświatowej MEN, stosownie do przepisu art. 15a ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
4. W sprawie, w której umieszczono dziecko w pieczy zastępczej, wszczęcia postępowania i przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego za okres od 19 do 30 listopada 2022 r. i dokonania jego wypłaty.
5. W wydanych decyzjach administracyjnych:
  - stosowania w sentencji decyzji uchylających wyłącznie zapisu „uchylić decyzję nr (...) z dnia (...)”, bez orzekania o odmowie prawa do świadczenia alimentacyjnego oraz o zmianie jego wysokości,
  - powoływania w pouczeniu decyzji przyznających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego treści art. 20 ust. 2 ustawy, który stanowi o tym, że decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności,
  - powoływania w podstawie prawnej decyzji uchylających, w których odstąpiono od uzasadnienia decyzji art. 107 § 4 k.p.a. oraz niepowoływania art. 108 k.p.a., lecz art. 20 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, który reguluje kwestie natychmiastowej wykonalności decyzji,
  - wskazywania w decyzjach administracyjnych, jako stronę postępowania oraz adresata, małoletnie dziecko uprawnione do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego, zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- uwzględniania w podstawie prawnej decyzji przyznających, uchylających oraz o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń odpowiednich do sprawy szczegółowych jednostek redakcyjnych przywołanych artykułów ustawy, tj. ustęp, punkt, litera, tiret, oraz wskazywania wyłącznie tych przepisów, które mają zastosowanie w sprawie,
  - w pouczeniu decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń zawierania treści art. 23 ust. 6 ustawy, stanowiącego o tym, że nienależnie pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
6. Zawierania uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, stosownie do przepisu art. 107 § 3 k.p.a.
  7. W przypadku nieprawidłowego doręczenia stronie postępowania decyzji administracyjnej przez operatora pocztowego (brak daty doręczenia), podejmowania działań w celu weryfikacji daty odbioru decyzji, stosownie do przepisu art. 46 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Monika Koziarska
Kierownik Oddziału

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan xxxxx xxxxxxxxxxxxxx – Wójt Gminy Lipowiec Kościelny